

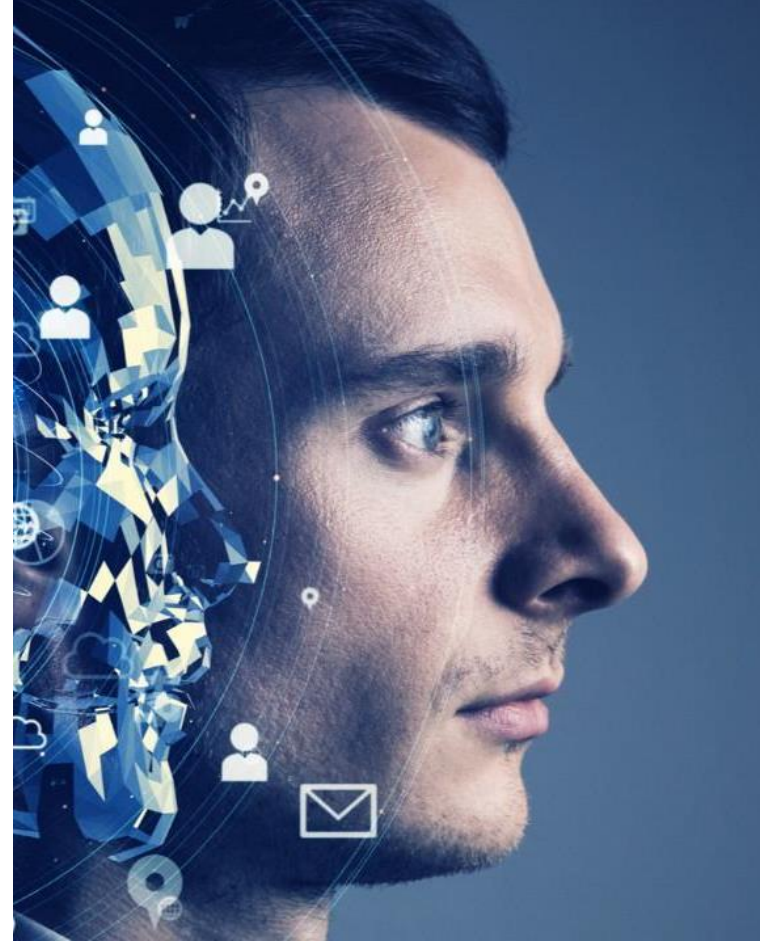
2.MODÜL

YAPAY ZEKA OKURYAZARLIĞI VE YZ'NİN ETİK BOYUTLARI

Yapay Zeka Okuryazarlığı

- Yapay zeka (YZ) okuryazarlığı, YZ teknolojilerini anlama, kullanma ve toplumsal, etik ve bireysel etkilerini değerlendirme becerisidir.

YZ Okuryazarı Olmak İçin Gerekli Beceriler

1. Temel Yapay Zeka Bilgisi:

- YZ'nin temel kavramları hakkında bilgi sahibi olmak.
- Makine öğrenmesi, derin öğrenme ve algoritmaları anlamak.

2. Eleştirel Düşünme:

- YZ çıktılarının doğruluğunu sorgulamak.
- Verilerin güvenilirliğini değerlendirmek.

YZ Okuryazarı Olmak İçin Gerekli Beceriler

3. Etik ve Sosyal Sorumluluk:

- YZ'nin etik sonuçlarını değerlendirmek.
- Sorumlu ve adil kullanım sağlamak.

4. Veri Okuryazarlığı:

- YZ'nin beslendiği verilerin kalitesini anlamak.
- Veri önyargılarını analiz etmek.

YZ Okuryazarı Olmak İçin Gerekli Beceriler

5. Problem Çözme:

- Yapay zeka araçlarını kullanarak çözümler üretme.
- YZ araçlarını günlük yaşamda etkin kullanmak.

6. Teknolojik Yetkinlik:

- Yapay zeka tabanlı uygulamalardan yararlanma becerisi.

YZ Kullanımının Etik Boyutu

YZ Kullanırken Karşılaşılabilecek Etik ve Güvenlik Sorunları

- **Veri Mahremiyeti:**

- Büyük miktarda verinin kötü niyetli kişilerin eline geçmesi ciddi güvenlik ihlali yaratabilir.

- **Eşitsizlik:**

- YZ teknolojilerine erişimde adaletsizlik toplumsal farkları artırabilir.

YZ Kullanırken Karşılaşılabilecek Etik ve Güvenlik Sorunları

- **Manipölasyon:**

- Sahte içerik üretme (deepfake) ve bilgi çarpıtma riski.
- Yanlı veri setleri, ayrımcılığa yol açabilir.

- **Bağımlılık:**

- YZ araçlarına aşırı güven, eleştirel düşünme becerisini zayıflatabilir.

YZ Kullanırken Karşılaşılabilecek Etik ve Güvenlik Sorunları

- **Sorumluluk Problemi:**

- Yapay zeka kararlarının yanlış olması durumunda sorumluluğun belirlenmesi zordur.

- **Güvenlik Açıkları:** Siber saldırılara açık yapay zeka sistemleri güvenlik riski taşır.

YZ Kullanımında Alınması Gereken Önlemler

- **Veri Koruma Politikaları ve Yasal Düzenlemeler:**
 - Kişisel verilerin korunmasına yönelik politikalar oluşturmak.
 - YZ teknolojilerini düzenleyen yasalar oluşturmak.
- **Eğitim ve Farkındalık:**
 - YZ'nin etik ve güvenlik boyutları konusunda toplumu bilinçlendirmek.

YZ Kullanımında Alınması Gereken Önlemler

- **Veri Denetimi:**

- Yanlılık içermeyen veri setleri kullanmak.
- Veri setlerinin düzenli olarak incelenmesi gereklidir.

- **Etik İlkeler:**

- - Şeffaflık, adalet, hesap verebilirlik ve gizlilik sağlanmalıdır.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

1. Bilinçli Kullanımın Teşvik Edilmesi

- Öğrencilerin yapay zekayı nasıl ve neden kullandıklarını anlamalarına yardımcı olun.
- Yapay zeka araçlarının sınırlılıklarını ve olası hatalarını vurgulayın.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

2. Eleştirel Düşünme Becerisi Kazandırma

- Öğrencilere, yapay zekanın sunduğu bilgileri sorgulamalarını ve doğruluğunu analiz etmelerini öğretin.
- Alternatif bilgi kaynaklarını kullanma alışkanlığı kazandırın.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

3. Etik Kullanım Farkındalığı

- Yapay zekanın etik sorunları hakkında farkındalık yaratın (örneğin, önyargı, mahremiyet, veri güvenliği).
- Öğrencilere, yapay zeka araçlarını etik kurallar çerçevesinde kullanmaları gerektiğini hatırlatın.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

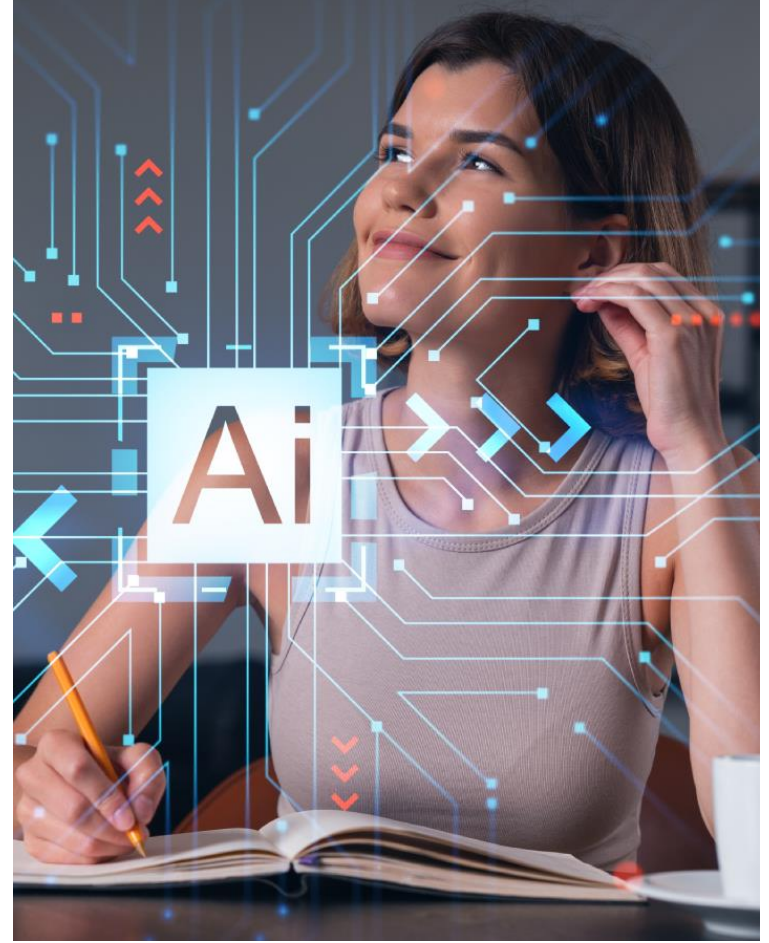
4. Gizlilik ve Veri Güvenliği

- Öğrencilere kişisel verilerini koruma konusunda eğitim verin.
- Yapay zeka uygulamalarının veri toplama politikalarına dikkat etmeleri gerektiğini vurgulayın.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

5. Akademik Dürüstlük

- Yapay zekanın ödev ve projelerde nasıl kullanılması gerektiği konusunda açık yönergeler verin.
- Yaratıcı ve özgün çalışmaların önemini vurgulayarak kopya çekme riskini azaltın.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

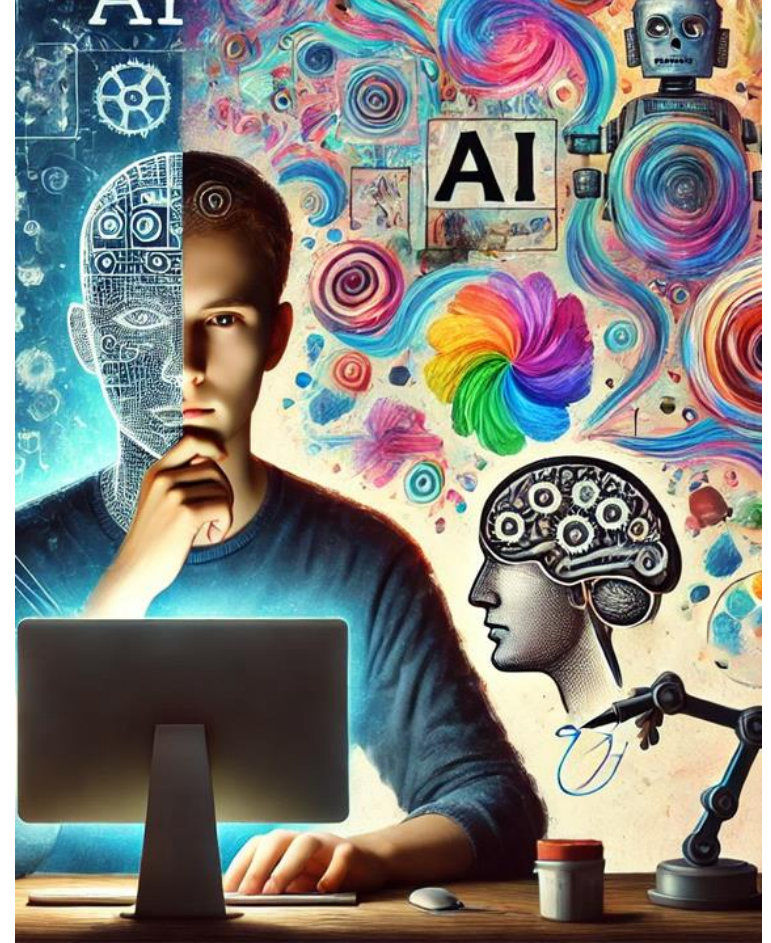
6. Teknolojiye Aşırı Bağımlılığı Önleme

- Öğrencilerin yapay zeka araçlarına aşırı güvenmelerini engelleyin.
- Eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerini teşvik edin.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

7. Yaratıcı ve Yenilikçi Kullanımı Destekleme

- Yapay zekayı sadece tüketici olarak değil, üretici olarak da kullanmaya teşvik edin.
- Yaratıcı projelerde yapay zekayı nasıl entegre edebileceklerini gösterin.

YZ Kullanımında Öğretmenlerin Rehberliği

8. Eğitim Amaçlı Kullanımı Yönlendirme

- Yapay zeka araçlarının ders materyallerini geliştirme ve öğrenme süreçlerini destekleme amaçlı kullanılmasını teşvik edin.
- Eğitimde yapay zekanın avantajlarını ve dezavantajlarını tartışarak bilinçli bir yaklaşım geliştirin.